

klart, at hvis det blot var sket, havde hele Ulykken været afværget, det vil sige den Del af Ulykken, som jeg anser for den værste, at han har blameret vort Folk og vort Land i Udlandets Øjne for mange, mange Aar, idet han ikke vilde have kunnet overtage Ministerportefeullen, naar Betingelsen var, at han skulde afgive sine Virksomheder, for dem *kunde* han allerede den Gang ikke afgive. Det er muligt, at det kunde have ført til, at Katastrofen var kommen adskilligt tidligere, og det vilde da ogsaa paa det økonomiske Omraade have virket overordentlig gunstigt, hvis det var sket den Gang.

Jeg skal naturligvis indrømme — det maa jeg sige overfor den højtærede fungerende Konseilspræsident —, at denne ikke kan frikendes for at have nogen Skyld, idet han, da han blev Ministerchef, fortsatte med Alberti som Justitsminister, til Trods for, at denne endnu sad i den samme kolossale Virksomhed ved Siden af sin Ministerstilling. Men jeg erkender, det er jeg nødt til som ærlig Mand, at det var langt vanskeligere at forlange af Alberti, at han i 1905 skulde træde ud af sine Virksomheder, efter at han havde siddet i 3½ Aar som Justitsminister og dog beholdt sine Hverv, det var langt vanskeligere saa at træde op overfor ham og sige: nu skal du skille dig af med dem. Men det kan dog ikke diskulperer den nuværende Konseilspræsident. Han har fremdeles det Ansvar, og det maa han ogsaa finde sig i at bære, at han har fortsat den ganske urimelige Ordning, hans Forgænger havde indført, et Forhold, som ikke er kendt i noget andet Land, i alt Fald af dem, der ville have Ord for at høre til de civiliserede Nationer, at en Justitsminister kan sidde med uhyre privatøkonomiske Virksomheder ved Siden af sin Ministergerning. Det er efter min Mening den store Brøde, der er begaaet, og det er derfra, Ulykken stammer, hele den Ulykke, som vi nu harmes og sørge over. Jeg skal, det gentager jeg, gerne indrømme, at man kan sagtens tale om det bagefter, men jeg vil dog for mit personlige Vedkommende sige, at i 1901, da det første Venstreministerium skulde dannes, forsøgte jeg efter ringe Eyne at forhindre, at Alberti blev Justitsminister. Jeg havde en Vej, hvorigennem jeg troede at kunne øve nogen Indflydelse i saa Henseende. Jeg forsøgte at anvende denne Indflydelse. Det lykkedes ikke. Jeg har ikke haft Grund til at efterspore, hvorfor det ikke lykkedes, det er ogsaa ligegyldigt, og jeg tillægger mig ikke nogen

som helst Fortjeneste derfor. Som sagt, min Animositet mod Alberti og min Mistanke til hans Karakters Hæderlighed stammede fra Trudsholmaffæren. Den har bidt sig ind i min Erindring paa en saadan Maade, at den aldrig glider ud. Hvis ærede Medlemmer som jeg havde været Vidne til den Indignation og den Forbitrelse, som hele Egnen, alle som een, nærede mod Manden efter den Affære, vilde de have kunnet forstaa, at den glemmes ikke.

Min ærede Kollega for Københavns 2den Valgkreds (H. L. Møller) har jo motiveret det Ændringsforslag, vi i Forening med andre Meningsfæller have stillet, saa jeg skal blot sige nogle ganske faa Ord om, hvorfor vi ikke have kunnet tiltræde det af Flertallet stillede Forslag til Beslutning. Det er i det væsentlige, fordi man ikke fra vor Side vilde gaa med til den Form, Udtalelsen har faaet. Jeg erkender, og det erkende vi alle, at det, som til daglig Brug kaldes Parlamentarisme, og som jo er Genstand for Behandling, om man saa vil, i Forslaget til Beslutning, er der i dette taget moderat og noget afdæmpet paa. Dertil er der saa vist ogsaa god Grund i nærværende Øjeblik. Men ærede Medlemmer af Flertallet ville rimeligvis selv kunne se, at det, der siges i deres Forslag til Beslutning, det kan man egentlig ikke sige. Man kan egentlig ikke sige, at man vil samvirke med en Regering, der støtter sig til Folketingets Flertal, thi saa siger man jo samtidig, at en Regering, der ikke gør det, vil man ikke samvirke med. Jeg ved ikke, om det absolut er Meningen, at det skal forstaaas saadan, men saadan staar det, saadan ere Ordene. Jeg ved dog ikke, om ikke den Situation, vi i Øjeblikket befinde os i, er saa alvorlig, at det maaske kunde siges at være enhver Rigsdagsmands Pligt, selv om han er Medlem af det store, mægtige Flertal, at tage mest Hensyn til, hvad der tjener og baader Landet bedst, og noget mindre Hensyn til, hvad der tjener Partiet. Det turde dog være et Spørgsmaal, om det ikke ogsaa var den ærede Ordførers Pligt i dette Øjeblik at slutte sig til og samarbejde med en Regering, der ikke paa Forhaand støtter sig til Folketingets Flertal, naar denne Regering har god Udsigt til at kunne bringe os ud af Uføret indenfor en rimelig Tid og bringe os ud deraf paa en saadan Maade, at Land og Nation dog nogenlunde kunde være tjente med det. Jeg indser godt Vanskelighederne for en saadan Regering, og jeg